

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 4 lutego 2022 r.

Pozycja 50

POSTANOWIENIE z dnia 15 grudnia 2021 r. Sygn. akt Ts 187/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Rafał Wojciechowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej E.W. w sprawie zgodności:

art. 27f ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r. poz. 307, ze zm.) w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2013 r. „w zakresie, w jakim pozbawia prawa do odliczenia, o którym mowa w tym przepisie, podatnika, który wykonywał władzę, pełnił funkcję albo sprawował opiekę w stosunku do jednego małoletniego dziecka i którego dochody w danym roku podatkowym nie przekroczyły 56 000 zł – jeżeli podatnik ten pozostawał przez cały rok w związku małżeńskim, a łączne dochody jego i jego małżonka przekroczyły kwotę 112 000 zł”, z art. 18, art. 32, a także art. 71 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać dalszy bieg skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 23 czerwca 2021 r. (data nadania) E.W. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez pełnomocnika z wyboru, wystąpiła z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Decyzją z 10 maja 2016 r. (znak: [...]) Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego W. określił skarżącej wysokość zobowiązania podatkowego z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za 2013 r. w kwocie 6 014 zł. Według ustaleń organu pierwszej instancji skarżąca nie mogła skorzystać z odliczenia od podatku ulgi z tytułu wychowywania małoletniego dziecka, przewidzianej w art. 27f ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (ówcześnie: Dz. U. z 2012 r. poz. 361, ze zm.; dalej: u.p.d.o.f.), ponieważ suma dochodów jej i małżonka, pozostających przez cały rok podatkowy w związku małżeńskim, przekroczyła limit w kwocie 112 000 zł. Po rozpoznaniu skargi skarżącej na tę decyzję Dyrektor Izby Skarbowej w W. (dalej: organ drugiej instancji) utrzymał ją w mocy (decyzja z 31 sierpnia 2016 r., znak [...]).

Następnie Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. (dalej: WSA) wyrokiem z 13 grudnia 2017 r. (sygn. akt [...]) oddalił skargę skarżącej na decyzję organu drugiej instancji. WSA podzielił poczynione przez organy ustalenie, że w 2013 r. suma dochodów skarżącej i jej małżonka, pozostających przez cały rok podatkowy w związku małżeńskim i wychowujących jedno dziecko, przekroczyła kwotę 112 000 zł. Stwierdził w konsekwencji, że skarżąca nie spełniła warunku do skorzystania z ulgi, o której mowa w art. 27f ust. 2 pkt 1 lit. a u.p.d.o.f. Od tego orzeczenia skarżąca wniosła skargę kasacyjną, którą Naczelny Sąd Administracyjny oddalił wyrokiem z 15 grudnia 2020 r. (sygn. akt [...]).

Zdaniem skarżącej zakwestionowany przepis, wprowadzając obowiązek sumowania dochodów z małżonkiem na potrzeby określenia prawa do ulgi rodzinnej jedynie w stosunku do podatnika pozostającego przez cały rok podatkowy w związku małżeńskim, narusza zasadę równości (art. 32 Konstytucji). Zróznicowanie i pogorszenie sytuacji prawnej podatnika jedynie w oparciu o kryterium pozostawania przez niego w związku małżeńskim jest, w jej ocenie, rażącym naruszeniem zasady opieki państwa nad małżeństwem i rodziną (art. 18 Konstytucji) oraz zasady uwzględniania dobra rodziny w polityce gospodarczej państwa (art. 71 ust. 1 Konstytucji).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Skarga konstytucyjna stanowi, zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji, szczególny środek ochrony konstytucyjnych wolności lub praw, które zostały naruszone przez wydanie w sprawie skarżącego orzeczenia na podstawie zaskarżonej normy. Powołany przepis Konstytucji wyznacza przesłanki dopuszczalności skargi konstytucyjnej. Jak stanowi art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań, jest oczywiście bezzasadna, bądź gdy nie usunięto w terminie braków formalnych skargi (art. 61 ust. 4 pkt 1-3 u.o.t.p.TK).

2. W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna spełnia przesłanki formalne przekazania jej do rozpoznania merytorycznego.

2.1. Skarga konstytucyjna została sporządzona w imieniu skarżącej przez umocowanego radcę prawnego (art. 44 ust. 1 u.o.t.p.TK).

2.2. Skarżąca wyczerpała przysługującą jej drogę prawną (art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK) – wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 15 grudnia 2020 r. (sygn. akt [...]) jest prawomocny i nie przysługują od niego zwykle środki zaskarżenia.

2.3. Dochowany został trzymiesięczny termin do wniesienia skargi konstytucyjnej (art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK), gdyż odpis wymienionego wyżej orzeczenia został doręczony skarżącej 25 marca 2021 r., a skarga została wniesiona do Trybunału 23 czerwca 2021 r.

2.4. Problem przedstawiony w skardze konstytucyjnej dotyczy przesłanek uzyskania odliczenia od podatku dochodowego od osób fizycznych tzw. ulgi prorodzinnej. Skarżąca wiąże naruszenie swoich praw z dyskryminacją jej jako podatnika wychowującego jedno dziecko i pozostającego przez cały rok podatkowy w związku małżeńskim – względem podatników o identycznej lub nawet lepszej sytuacji materialnej, również wychowujących jedno

dziecko, ale pozostających w związkach nieformalnych, będących w separacji lub po rozwodzie, jak również pozostających w związku małżeńskim, których małżonek został pozbawiony praw rodzicielskich lub choćby przez jeden dzień w danym roku podatkowym był pozbawiony wolności – przez uzależnienie otrzymania prawa do ulgi przez podatników takich jak skarżąca od spełnienia dodatkowej przesłanki w postaci osiągnięcia przez nich i ich małżonków dochodów w wysokości łącznej nieprzekraczającej określonego kwotowo limitu. Jak wskazała skarżąca, „jedyne, czego domaga się (...) to uznanie jej prawa do ulgi na takich samych zasadach jakie przysługiwałyby jej gdyby z ojcem jej dziecka pozostawała w związku nieformalnym, a nie w małżeństwie” (s. 11 skargi).

Po przeprowadzeniu wstępnej analizy skargi konstytucyjnej Trybunał stwierdza, że skarżąca określiła przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK), wskazała, które przysługujące jej konstytucyjne prawa i w jaki sposób zostały – jej zdaniem – naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK), a także uzasadniła sformułowane w skardze zarzuty (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK). W ocenie Trybunału zarzuty te nie są oczywiście bezzasadne.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK – postanowił o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu.